

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/234/2015
Identifikačné číslo spisu: 8015200535
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015200535.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľa: L. N., nar. XX.XX.XXXX, X. XX, V., proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.02.2015 o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sd/39/2015-29 zo dňa 08.07.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sd/39/2015-29 zo dňa 08.07.2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom č. k. 2Sd/39/2015-29 zo dňa 08.07.2015 potvrdil ako vecne správne rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.02.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“), ktorým odporca podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietol žiadosť navrhovateľa zo dňa 10.02.2015 o invalidný dôchodok s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Humenné zo dňa 10.02.2015 nie je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že na základe žiadosti navrhovateľa o priznanie invalidného dôchodku zo dňa 10.02.2015 bol jeho zdravotný stav posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočky Humenné dňa 10.02.2015 s tým, že posudkový lekár určil za rozhodujúce zdravotné postihnutie choroby podporného a pohybového aparátu, ktoré zaradil pod kapitolu XV, oddiel E, položka 3, písmeno b) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. a určil mu mieru poklesu schopnosti 35%. Ako iné zdravotné postihnutia neuviedol posudkový lekár žiadne diagnózy. Po podaní opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľa opätovne posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočky Humenné dňa 17.04.2015, ktorý zotrval na názore uvedenom v lekárskom posudku zo dňa 10.02.2015. Na

základe predloženej zdravotnej dokumentácie opätovne posúdil zdravotný stav navrhovateľa posudkový lekár ústredia dňa 13.05.2015, ktorý uviedol, že navrhovateľ trpí chorobami: dorzopatia, lézia n. ulnaris vľavo, neurogénna tetánia, stav po septoplastike nosa, pričom za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil posudkový lekár ústredia choroby podporného a pohybového aparátu a navrhovateľovi stanovil mieru poklesu 35%. Z posúdenia posudkovými lekármi vo všetkých troch prípadoch vyplýva, že títo určili najvyššiu možnú mieru poklesu 35%, pričom vychádzali z odborných lekárskeho nálezov, z ktorých vyplýva, že u navrhovateľa ide o cervikobrachiálny syndróm recidivujúci cefalea a neurgénnu cetáliu LIS pseudocaridikul, ako aj coxartrosis incip. Uvedená diagnóza bola potvrdená poslednými odbornými lekárske nálezmi predloženými pri posúdení navrhovateľa dňa 13.05.2015, čo vyplýva z odborného lekárskeho nález z ortopedického oddelenia zo dňa 17.12.2014. Táto diagnóza vyplýva aj z odborných lekárskeho nálezov, ktoré navrhovateľ predložil na pojednávaní pred krajským súdom dňa 08.07.2015. Čo sa týka zhodnotenia rozhodujúceho zdravotného postihnutia, z predložených odborných lekárskeho nálezov vyplýva diagnóza VAS cervik. cervikokraniálny a cervikobrachiálny syndróm bilat. diskogennej etiológie, MRI nález diskogennej komprimácie cervikálnej miechy bez prejavov myelopatie. Recidivujúci vestibulárny syndróm viacetiol. Neurogénna tetánia, VAS LS s pravostrannou lumboischialgiou, syndróm karpálneho tunela vľavo (hraničný nález) lézia n. ulnaris vľavo. Z kontrolného neurologického vyšetrenia zo dňa 06.03.2015 vyplýva ten istý záver, pričom neurológ uviedol, že u navrhovateľa nie je vhodná práca pri dlhšom státi a záťaži v predklone. Z posudkového hľadiska podľa názoru krajského súdu postupovali posudkoví lekári správne a v súlade so zákonom, keď u navrhovateľa stanovili za najzávažnejšie zdravotné postihnutie neurologický nález cervikokraniálneho a cervikobrachiálneho syndrómu. Čo sa týka jednotlivých diagnóz, na ktoré krajský súd v odôvodnení rozsudku poukázal, sa posudkoví lekári vypořádali so závermi odborných lekárskeho nálezov a vyšetrenie komplexného zdravotného stavu náležite vykonali. Podľa názoru krajského súdu sú závery posudkových lekárov logické a vychádzajú z komplexného posúdenia zdravotného stavu navrhovateľa s poukazom na mieru poklesu pracovnej schopnosti na základe predložených odborných vyšetrení a nálezov, ktoré sú súčasťou zdravotnej dokumentácie. Navrhovateľ nepredložil také odborné lekárske nálezov, ktoré by odôvodňovali zmenu, resp. zrušenie napadnutého rozhodnutia odporcu z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu, resp. nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov. Keďže navrhovateľ nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40%, nemá nárok na invalidný dôchodok, pretože nesplnil zákonom stanovené podmienky na jeho priznanie.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie žiadajúc opätovné preskúmanie zdravotného stavu na základe lekárskeho nálezov, ktoré má k dispozícii odporca a krajský súd. Zároveň žiadal, aby sa konečne prihliadalo na to, že jeho zdravotné problémy trvajú takmer 6 rokov a jeho posledné doby práceneschopnosti boli od 01.08.2013 do 01.08.2014, ďalej od 09.09.2014 do 05.02.2015 a od 23.03.2015 do 13.05.2015. Tiež chcel, aby konečne niekto bral do úvahy správu od odborného lekára, v ktorej je uvedené, že nemôže vykonávať prácu pri dlhšom státi a prácu v predklone. Podľa ortopéda nemá zaťažovať chrbticu, stále má závraty, ktoré lekári neliečia ani neberú do úvahy. Ďalej navrhovateľ položil otázku, že keď je často práceneschopný, ako sa má normálne zaradiť do pracovného procesu. Mal tiež výhrady proti vyšetreniam posudkových lekárov, ktorí v správach uviedli, že ho vyšetřili, pričom iba pozerali do papierov. Akurát v Košiciach sa navrhovateľ postavil na päty a špičky. Na záver dodal, že odvolanie proti rozsudku krajského súdu podal preto, lebo mu jeho odborný lekár povedal, že zdravotný stav u neho lepší nebude, bude sa len zhoršovať.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní, nepovažoval za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní. Pochybnosti navrhovateľa o nesprávnom posúdení jeho zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané jeho subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Pokiaľ navrhovateľ žiadal v odvolaní o ďalšie vyšetrenia,

odporca poukázal na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný na podporu svojich tvrdení navrhnuť dôkazy. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Nakoľko navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by sa jeho zdravotný stav zhoršil v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nevznikol mu nárok na invalidný dôchodok.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či odporca a krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľa a či navrhovateľ splnil podmienku vzniku nároku na invalidný dôchodok, ktorou je invalidita poistenca.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenec, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmienajúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5, 6 a 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z uvedeného vyplýva, že pre uznanie invalidity sa vyžaduje nielen dlhodobosť nepriaznivého zdravotného stavu, ale súčasne musí ísť o taký nepriaznivý zdravotný stav, ktorý dlhodobu podľa poznatkov lekárskej vedy spôsobuje trvalý pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v miere nad 40%.

Z lekárskeho nálezov založených v posudkovej dokumentácii nevyplýva, že by zdravotné postihnutie navrhovateľa zodpovedalo vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Vzhľadom na to, že posudzovanie miery funkčnej poruchy je odbornou medicínskou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiadava so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Humenné zo dňa 10.02.2015 a 17.04.2015 a ústredia zo dňa 13.05.2015 tieto podmienky spĺňajú.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že odporca nedostatočne zvýšil jeho celkovú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, túto námietku aj odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Posudkoví lekári sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Humenné a ústredia v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľa a ním predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Posudkoví lekári zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa sú podľa doložených lekárskeho nálezu „Choroby podporného a pohybového aparátu“. Takémuto postihnutiu zodpovedá rozpätie 20% až 35% miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly XV, oddiel E, položky 3, písmeno b) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z., pričom navrhovateľovi bola určená najvyššia možná miera poklesu tejto schopnosti, t.j. 35%.

Navrhovateľ v žiadnom podaní neuviedol konkrétne dôvody, ktoré by spochybňovali závery posudkov a nepreukázal, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jeho schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere, ako bolo stanovené posudkovými lekármi sociálneho poistenia. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že pre posúdenie invalidity je rozhodujúci zdravotný stav v čase jeho posudzovania posudkovým lekárom. Nie je podstatné, aký je subjektívny pocit navrhovateľa ani či narušenie zdravotného stavu môže v budúcnosti viesť k ďalšiemu zhoršovaniu. Na tom základe dospel odvolací súd k záveru, že zdravotný stav navrhovateľa zatiaľ nepodmieňuje viac ako 35% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhovateľ ani v odvolacom konaní nepreukázal nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania za účelom posúdenia nových skutočností či odstránenia rozporov.

Odvolací súd vyhodnotil námietku navrhovateľa, že pri posúdení jeho zdravotného stavu nebola zohľadnená lekárska správa, v ktorej odborný lekár uviedol, že pre navrhovateľa je nevhodná práca pri dlhšej statickej záťaži a v predklone, ako nedôvodnú. Nález z kontrolného neurologického vyšetrenia zo dňa 06.03.2015 mal posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Humenné aj ústredia k dispozícii a zohľadnili ho v lekárskom posudku zo dňa 17.04.2015 a 13.05.2015.

Rovnako námietku navrhovateľa, že nebol vyšetrený posudkovým lekárom, nepovažoval odvolací súd za dôvodnú. Posudkový lekár sociálneho poistenia pri posudzovaní zdravotného stavu žiadateľa o invalidný dôchodok nevyšetruje pacienta osobne, ale pri určovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v súlade s § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. vychádza z lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Tak ako krajský súd, aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľa zatiaľ nepodmieňuje invaliditu podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a že mu nevznikol nárok na invalidný dôchodok. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že navrhovateľ má v prípade zhoršenia zdravotného stavu možnosť kedykoľvek znovu požiadať o priznanie invalidného dôchodku prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.